

Infuusprikken vraagt kennis en routine

Een goed infuus inbrengen is niet eenvoudig. Zeker bij kankerpatiënten is veel kennis en ervaring nodig, want chemotherapie kan bloedvaten beschadigen en dat maakt prikken moeilijk. Sinds kort is infuusprikken bij D2VA een taak van verpleegkundigen. Patiënten worden nu sneller geholpen, voor artsen is de werkdruk verlaagd en verpleegkundigen ervaren meer zelfstandigheid in hun werk.

Tot voor kort waren artsen de meest ervaren infuusprikkers, maar dat zorgde wel voor opstoppingen in het zorgproces toen het aantal kankerbehandelingen toenam. Daarom besloten de afdeling Medische Oncologie en het Dagcentrum samen met het opleidingsinstituut Wenckebach om verpleegkundigen op te leiden tot bevoegde en bekwame infuusprikkers. Dankzij de opleiding hebben verpleegkundigen de verzorging “van A tot Z in de hand”, zegt Betty Tanasale, nurse practitioner bij het Dagcentrum. Zelf een infuus inbrengen “bevordert de zelfstandigheid van verpleegkundigen en dat komt de zorg ten goede,” vindt ze. “Ook is het een ontzettend leuke uitbreiding van het vak.”

“Je moet zelf heel rustig zijn en er de tijd voor nemen”

HET BELANG VAN ROUTINE

Verpleegkundige Bram van Aken volgde de opleiding als één van de eersten. “Je denkt misschien: nog meer werk, maar het is erg leuk.” Via e-learning bereidde hij zich voor op een theoretisch examen. De praktijk oefende hij eerst op een kunstarm. Na twee weken kon Bram beginnen op de afdeling, onder begeleiding van Betty. Inmiddels prikt hij drie maanden zelfstandig en heeft hij zijn eigen routine ontwikkeld. “Vaak zie ik snel of ik een infuus kan prikken of niet. Wie voor de tiende keer komt is moeilijk te prikken. Aderen verharderen door de chemotherapie en verdwijnen soms helemaal.”

“Routine-ervaring is van groot belang,” vertelt internist-oncoloog Jourik Gietema. “Een infuus moet goed zitten.” Sommige patiënten moeten het infuus zesennegentig uur achtereen inhouden. Daarom is het volgens Jourik belangrijk “dat de kwaliteit van het inbrengen goed is”. Hij is blij met het initiatief van verpleegkundigen om te leren zelf een infuus in te brengen en daarin meer ervaring op te doen. Net als de anderen vindt Jourik het belangrijk dat de nieuwe vaardigheden verder worden verbeterd, onderhouden en getoetst. Verpleegkundigen gaan daarom regelmatig ‘op herhaling’.

Op D2VA mogen nu acht verpleegkundigen zelfstandig een infuus inbrengen. “Elke ochtend spreken wij af wie zelfstandig prikt en wie begeleiding of coaching nodig heeft,” vertelt Nelleke van der Biezen, regieverpleegkundige op de afdeling Oncologie. Niet iedereen heeft de opleiding gedaan. “Een aantal mensen voelt er niet voor om het zelf te doen. Anderen kunnen geen routine-ervaring opbouwen omdat zij bijvoorbeeld veel nachtdiensten draaien,” legt Nelleke uit.

TEKST: JOSÉ RITSEMA
FOTO: JEROEN VAN KOOTEN

OVER DE (ON-)ZIN VAN TEMPEN TOT HET LEREN VAN JE COLLEGA'S VAN ANDERE AFDELINGEN. VERPLEEGKUNDIGEN VORMEN DE GROOTSTE GROEP WERKNEMERS IN HET UMCG. WAT MOTIVEERT HEN EN WAAR LOPEN ZE TEGEN AAN? IN DEZE RUBRIEK LATEN UMCG-VERPLEEGKUNDIGEN ZIEN WAAR ZE MEE BEZIG ZIJN EN WAT HEN BEZIGHOUDT. ONDERWERPEN ZIJN WELKOM: POLSSLAG@BVL.UMCG.NL

Bram van Aken oefent op Nelleke van der Biezen, Betty Tanasale kijkt mee.

PATIËNT HEEFT ER BAAT BIJ

Bram is blij dat er nu meer vaart zit in de behandeling van patiënten. Die worden nu eerder geprikt, omdat ze niet meer op een zaalarts hoeven te wachten. Voor het infuusprikken neemt hij de tijd. “Als ik gehaast ben, ga ik niet prikken. Je moet zelf heel rustig zijn en er de tijd voor nemen.” Meestal zit een infuus in één keer goed, vertelt Betty. “Dan ben je blij en de patiënt ook.” Aan de andere kant moet je ook “durven zeggen dat je deze patiënt niet zelf wilt prikken omdat je denkt

dat het niet lukt,” vindt Bram. “De spanning bij jou en bij de patiënt kan oplopen,” verduidelijkt Betty. “Daarom hebben wij de regel dat je na twee keer prikken een collega vraagt om het over te nemen.” Je moet mensen op hun gemak stellen vindt Bram. “En goed prikken is ook een kwestie van geluk.”